

sin genel kabul görmesine karşılık ikincisinin rivayetiyle ilgili sorunların bulunması sebebiyle- konuya ilişkin eserlerde bunların uzlaştırılması üzerinde durulmamaktadır. Meselâ Tahâvî ikinci hadise yer vermezken (*Şerhu Müşkili'l-âşâr*, I, 417-421) Kâsânî açıklama yoluna girmeksizin her ikisini nakleder (*Bedâ'î*, II, 105). Bu durumla ilgili İbn Âbidîn'in aktardığı yorumdan da yararlanarak (*Reddül-muhtâr*, II, 420) önceki ilâhî dinlerde sahur uygulaması varken bir süre sonra terk edilmiş olduğu, dolayısıyla ikinci hadise aslı haliyle ilâhî dinlerdeki hükme işaret edildiği söylenebilir. Buna göre birinci hadiste Resûl-i Ekrem'in kendi dönemindeki yahudi ve hıristiyanları kastetmiş olması muhtemeldir. Şah Veliyyullah'ın sahurda bereket olduğuna dair hadisten hareketle sahurun faydalarını açıklarken ortaya koyduğu düşünce bu yorumu destekleyici niteliktedir: Sahur yemeğiyle bir yandan vücuda oruca dayanmasına yardımcı olacak enerji sağlanır, diğer yandan insanların daha dindar olma çabasıyla dini zorlaştırmaya ve dinin getirdiği yükümlülüklerde değişiklik yapmaya yeltenmeleri önlenmiş olur. Nitekim Hz. Peygamber bizim orucumuzla Ehl-i kitabın orucu arasındaki temel farkın sahur yemeği olduğunu belirtmiştir. Bu ifadede Ehl-i kitabın dinlerinde tahrifat yaptığına işaret vardır. Onların bu tutumuna aykırı davranmak dinin aslı haliyle korunmasına katkı anlamı taşır (*Hüccetullâhî'l-bâliğa*, II, 52). İki hadisin anlamını uzlaştırmak üzere, Resûl-i Ekrem'in kendi ümmetinden ayrıldığı durumlar (ona has olmak üzere farz, haram veya mubah kılınanlar) bulunduğu gibi diğer peygamberlerin sahur hususunda kendi ümmetlerinden ayrıldığı şeklinde bir izah yapılabilir.

Sahur vakti fakihlerin çoğunluğuna göre gecenin son yarısının, bazı Hanefî ve Şâfiîler'e göre son altıda birinin başlangıcıyla tan yerinin ağarması arasındaki zaman dilimidir. Şafak sökmesi veya tan yerinin ağarmasıyla kastedilen ise sabah namazı ve orucun başlangıç vaktinin girmesidir (bu vakitle ilgili hadisler ve yorumları için bk. *FECİR*). Hz. Peygamber, kendi döneminde İbn Ümmü Mektûm'un okuduğu sabah ezanından önce Bilâl-i Habeşî'nin teheccüd namazına veya oruç için sahura kalkacakları uyandırmak üzere okuduğu ezanın sahur yemeğine engel olmadığını ifade eden hadisi (Buhârî, "Şavm", 17; Ebû Dâvûd, "Şavm", 18), sahura kalkmayı özendirme yanında sahur yemeğinin olabildiğince geciktirilmesinin uygun olduğu anlamını da içermektedir. Resûl-i Ekrem'in sahur uy-

gulamalarıyla ilgili rivayetler de bunu destekleyici nitelikte olup hemen hepsinden onun sahur yaptıktan sonra uzun bir süre geçmeden (elli âyet kadar okunabilecek bir zaman geçince) sabah namazını kıldırıldığı anlaşılmaktadır (Buhârî, "Şavm", 20, "Teheccüd", 8; Müslim, "Şiyâm", 47; Nesâî, "Şiyâm", 20-22). Bu konudaki delilleri değerlendiren fakihler sahurun son vaktine bırakmanın müstehap olduğu sonucuna varmışlardır. Ancak bu hüküm imsak vaktinin girmesiyle sınırlıdır; vaktin girip girmediğinde tereddüt ediliyorsa yiyip içmek mekruh olur (bu hususta karşılaşılabilecek bazı durumların hükümleri için bk. *İM-SAK; ORUÇ*). Fakihlerin çoğunluğuna göre -oruç tutmama kastı yoksa- sahur yemeği oruca niyet yerine geçer; Şâfiî mezhebinde ise sahura kalkmak niyet yerine geçmez.

BİBLİYOGRAFYA :

Lisânü'l-'Arab, "şhr" md.; *Müsned*, III, 12; İbnü'l-Münzir en-Nisâbü'ri, *el-İcmâ'* (nşr. Fuâd Abdülmün'im Ahmed), İskenderiye 1411/1991, s. 104; Tahâvî, *Şerhu Müşkili'l-âşâr* (nşr. Şuayb el-Arnaût), Beyrut 1415/1994, I, 417-421; Hattâbî, *Me'âlimü's-Sünen* (nşr. Ahmed M. Şâkir - M. Hâmid el-Fikî), Beyrut, ts. (Dârü'l-ma'rife), III, 229-233; İbn Hazm, *el-Muḥallâ*, VI, 240; Kâsânî, *Bedâ'î*, II, 105; İbn Kudâme, *el-Muḡnî* (nşr. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türkî - Abdülfettâh M. el-Hulvî), Kahire 1412/1992, IV, 432-434; Nevevî, *el-Mecmû'*, Beyrut, ts. (Dârü'l-fikr), VI, 359-362; İbnü'l-Mutahhar el-Hillî, *Muḥtelefü's-Şî'a fi ahkâmî's-şer'î'a*, Kum 1423/1381 hş., III, 370-372; Abdullah b. Yûsuf ez-Zeylâi, *Naşbü'r-râye*, [baskı yeri yok] 1393/1973 (el-Mektebetü'l-İslâmiyye), II, 470; İbnü'l-Murtazâ, *el-Bahrü'z-zehḥâr*, San'a 1409/1988, II, 239-240; Muhammed b. Abdullah el-Haraşî, *Şerhu Muḥtaşan Ḥalil*, Beyrut, ts. (Dâru Sâdir), II, 240; Şah Veliyyullah ed-Dihlevî, *Hüccetullâhî'l-bâliğa*, Beyrut, ts. (Dârü'l-ma'rife), II, 52; İbn Âbidîn, *Reddül-muhtâr* (Kahire), II, 420; Mübârekfûri, *Tuḥfetü'l-aḥvezi* (nşr. Abdurrahman Muhammed Osman), Kahire 1384/1964, II, 85-86; Eftafeyyîş, *Şerhu Kitâbî'n-Nil ve şifâ'i'l-'alil*, Beyrut 1392/1972, III, 336-337, 429; Hüseyin Atay, "Sahur Vakti", *İTED*, VII/3-4 (1979), s. 87-137; "Seḥûr", *Mu.F*, XXIV, 269-272.

İBRAHİM KÂFİ DÖNMEZ

SAHV

(الصحو)

Çezbe, vecd ve aşk ile kendinden geçen sâlikin aylıp his ve şuur âleminde dönmesini ifade eden tasavvuf terimi

(bk. *SEKR*).

SÂÎ

(bk. *ÂMİL*).

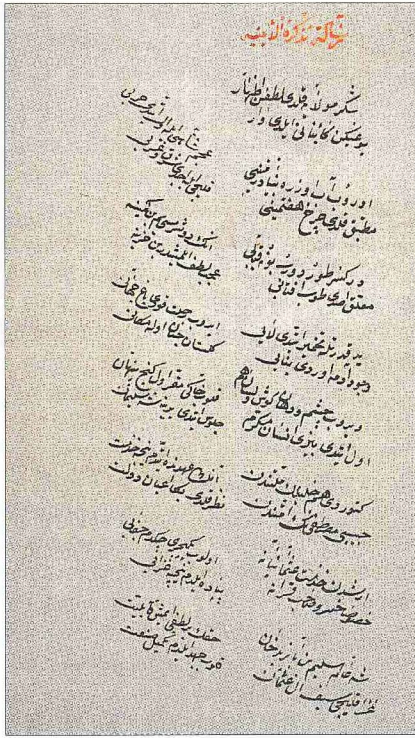
SÂÎ MUSTAFA ÇELEBİ

(ö. 1004/1595-96)

Mimar Sinan hakkındaki eserleriyle tanınan şair ve nakkaş.

Sâî hakkında en geniş bilgiyi çağdaşı Kunalzâde Hasan Çelebi vermektedir (*Tezkire*, I, 441). Sâî'yi belâgat sahibi ve hicivde başarılı olarak tanımlayan, beş beyitlik bir şiirini örnek veren Hasan Çelebi'nin onun şairliğinden çok nakkaşlığını övmesi Sâî'nin asıl mesleğinde başarılı olduğunu göstermekte, henüz genç yaşta bulunduğunu, çok çalışması halinde ilerleyip olgunlaşacağını söylemesi de onun yaşıyla ilgili bir ipucu vermektedir. Hasan Çelebi'nin tezki-resini 994 (1586) yılında tamamladığı göz önüne alınırsa Sâî'nin Sinan'ın ölüm tarihinde (996/1588) otuz yaşlarında olduğu söylenebilir. Sâî'nin ölüm tarihini veren güvenilir kaynak Riyâzî'nin tezkiresidir. Sâî hakkında kısa bilgilerle divanının on iki beytin yer aldığı eserde onun ölümü üzerine şair Hâşimî'nin yazdığı mısra (Gitti Sâî reh-i fenâyâ bugün [1004]) kaydedilmekte ve İstanbul'da Silivrikapı dışında gömüldüğü belirtilmektedir (*Riyâzû's-suarâ*, vr. 57^{a-b}). Buna göre Sâî'nin kırk yaşlarında öldüğünü söylemek mümkündür. Bu iki kaynak yanında Rızâ'da Sâî'ye birkaç satırlık yer ayırmaktadır (*Tezkire*, s. 51). İbrahim Alâeddin Gövsa'nın Sâî hakkında verdiği bilgiler arasında, "Mimar Sinan'ın türbesindeki kitâbesi *Tezkiretü'l-bünyân*'da yazılıdır" şeklindeki ifadesinin (*Türk Meşhurları*, s. 338) yanlış olduğuna işaret etmek gerekir. Sâî Mustafa Çelebi, Ahdi ve Fâizî'nin tezkirelerinden geçen Sâî adlı diğer bir şairle karıştırılmıştır (İpekten v.dğr., s. 414).

Eserleri. 1. Tezkiretü'l-ebniye. Mimar Sinan'ın ağızından nazım ve nesir olarak kaleme alınan bu eserde Mimar Sinan'ın hayatı ve yapılarının adları çeşitlerine göre on üç bölüm halinde verilmektedir. Kitap önce İbrahim Edhem Paşa'nın *Usûl-i Mî'mârî-i Osmânî* (1873) adlı eserinin içinde yer almış, daha sonra Ahmed Refik Altınay *Mimar Sinan* adlı eserinde (İstanbul 1931) nesir bölümünü yayımlamıştır. Ardından çeşitli nüshaları karşılaştırılarak tam metin halinde Rıfkı Melûl Meriç tarafından neşredilmiştir (*Mimar Sinan: Hayatı, Eseri*, Ankara 1965, s. 53-129). Türk Tarih Kurumu'nun hazırladığı bir proje çerçevesinde 1939 yılında hazırlanmakla birlikte ancak 1965'te gerçekleştirilen bu yayın titiz bir çalışma olmakla birlikte Meriç

Sâî Mustafa Çelebi'nin *Tezkiretü'l-ebniye* adlı eserinin ilk sayfası (TSMK, Emanet Hazinesi, nr. 1236)

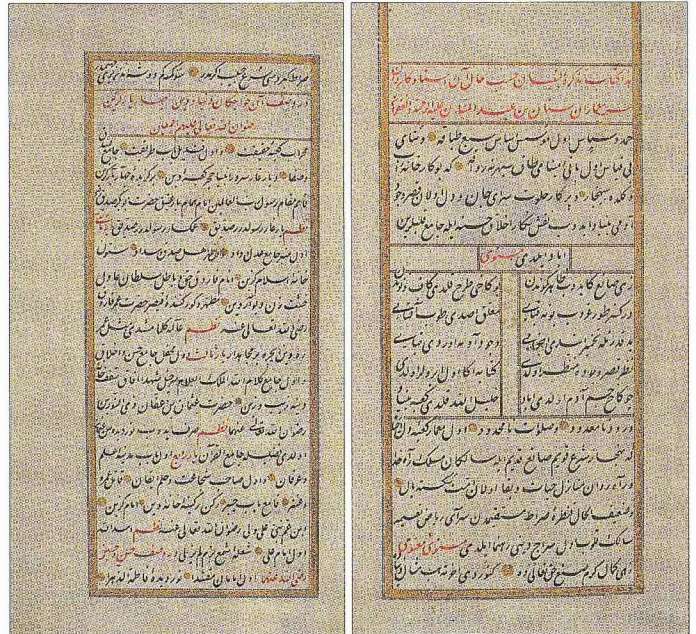
eserini tamamlamadığı için rumuzlar halinde verilen nüshaların hangileri olduğu belirtilmemiştir. Aynı projede görev alan Afet İnan'ın *Mimar Koca Sinan* adlı eserinde (Ankara 1956, 1968) yer verdiği *Tezkiretü'l-ebniye* muhtemelen Meriç'in çalışmasına dayanmaktadır. Daha sonra Zeki Sönmez, Sâî'nin her iki eserini yeni harflerle ve nesir kısmını sadeleştirerek neşretmiştir (*Mimar Sinan ile İlgili Tarihi Yazmalar-Belgeler*, İstanbul 1988, s. 21-77). 2. *Tezkiretü'l-bünyân*. Yine Mimar Sinan'ın ağızından hâtıraları ihtiva eden bu eser de nazım ve nesir olarak kaleme alınmış olup Sinan'ın çocukluk çağından mimarbaşı oluşuna kadar hayatı ve önemli altı eserinin yapılışını hikâye etmektedir. Bunlar Şehzade Camii, Kırkçeşme Su Tesisi, Süleymaniye Camii, Kanûnî Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan'ın bahçesindeki su dolabı, Büyükçekmece Köprüsü ve Edirne'deki Selimiye Camii'dir. Birçok yazması bulunan eserin Süleymaniye Kütüphanesi'nde kayıtlı nüshası (Hacı Mahmud Efendi, nr. 4911) müellif hatıdır. *Tezkiretü'l-bünyân*'ın en güzel nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndedir (Revan Köşkü, nr.

1456). Kütüphanelerdeki bazı nüshalarda her iki eser bir arada yer almakta (Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi, nr. 4628; Dârü'l-kütübî'l-Misriyye, Mecâmi'-i Türkî-i Tal'at, nr. 119), bazılarının ise *Tezkiretü'l-ebniye*'deki eser listelerinin *Tezkiretü'l-bünyân*'a eklendiği devşirme nüshalar olduğu görülmektedir (Süleymaniye Ktp., Nuri Arlasez, nr. 2468/81; Millî Kütüphane, AY, nr. 259, 1644; Millet Ktp., Ali Emîrf Efendi, nr. 921). *Tezkiretü'l-bünyân*, *Tezkiretü'l-ebniye*'den alınan eserler listesinin de bulunduğu bir nüshası esas alınarak İkdâm Matbaası sahibi Ahmed Cevad Bey tarafından yayımlanmıştır (İstanbul 1315). Daha sonra Sadık Erdem buna dayanarak eserin yeni harflerle neşri gerçekleştirilmiştir (İstanbul 1988). *Tezkiretü'l-bünyân*'ın müellif hattı nüshasının tıpkıbasımı, çevriyazısı, sadeleştirilmiş açıklama şeklini kapsayan bir neşri Suphi Saatçi tarafından yapılmış (bk. bibl.), daha sonra Hayati Develi ve Sâmih Rifat, *Tezkiretü'l-ebniye*'nin Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki nüshası (Emanet Hazinesi, nr. 1236) ile *Tezkiretü'l-bünyân*'ın Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki nüshasının (Hacı Mahmud Efendi, nr. 4911) tıpkıbasımını, bu iki eserin çeşitli nüshalara dayanan edisyon kritiğini ve günümüz Türkçesine aktarılmış şeklini kapsayan bir yayımını gerçekleştirmiştir (Sâî Mustafa Çelebi, *Yapılar Kitabı: Tezkiretü'l-Bünyân ve Tezkiretü'l-Ebniye*, İstanbul 2002). Suphi Saatçi *Tezkiretü'l-bünyân*'ın Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki bir nüshasının (Revan Köşkü, nr. 1456) tıpkıbasımını,

çevriyazısı ve sadeleştirilmiş metnini kapsayan bir neşri de yapmıştır (*Bir Osmanlı Mucizesi Mimar Sinan*, İstanbul 2005).

Bursalı Mehmed Tâhir, Sâî'nin *Ravzatü's-selâtin* adında bir eserinin daha bulunduğunu, bunun Şehrzâde Mehmed Said Efendi'nin *Nevpeydâ* adlı tarihinde zikredildiğini belirtir (*Osmanlı Müellifleri*, II, 228). Sâî'nin bir divanı olduğu biliniyorsa da henüz ortaya çıkmamıştır. *Tezkiretü'l-bünyân* aslında Sâî'nin küçük bir divanı sayılır. Sâî'nin Mimar Sinan'ın ölümü üzerine türbesi için yazdığı manzume âdetta onun biyografisini birkaç dizeye özlü biçimde sığdırması, Sinan'ın dünyasına ne kadar nüfuz ettiğini göstermesi ve onun ölüm tarihini bildiren tek belge olması açısından büyük önem taşır.

Sâî, Sinan'ın yaptığı bazı eserlere kitâbe yazmıştır. Bunlar Çemberlitaş Vâlide Sultan Hamamı (992/1584), Kocamustafapaşa Ramazan Efendi (Hüsvrey Çelebi) Camii (994/1586) ve Süleymaniye Mimar Sinan Türbesi'dir (996/1588). Ayrıca Ayvasarar'da Korucu Camii altındaki İskender Bey Çeşmesi (975/1567), Bulgaristan Harmanlı'da Siyavuş Paşa Köprüsü (993/1585) ve Kâğıthane'deki Mirâhür (İmrahor) Çeşmesi (998/1589-90) kitâbelerinin de Sâî Çelebi'ye ait olduğu bilinmektedir. Sinan'ın yapıları için yazdığı en erken kitâbenin 992 (1584), en son kitâbenin 996 (1588) tarihini taşıması, öte yandan Sinan hakkındaki biyografilerinin de onun hayatının sonlarına tesadüf etmesi Sâî'nin en verimli döneminin bu tarihler arasında geçtiğine işaret eder.

Sâî Mustafa Çelebi'nin *Tezkiretü'l-bünyân* adlı eserinin ilk iki sayfası (TSMK, Revan Köşkü, nr. 1456)

BİBLİYOGRAFYA :

Sâî, *Tezkiretü'l-ebniye*, s. 53-129, ayrıca bk. Uluğ İğdemir'in Önsöz'ü, s. IX-X; a.mlf., *Tezkiret-ül Bünyan* (haz. Suphi Saatçı), İstanbul 1989; Kinalzâde, *Tezkire*, I, 10, 441; Riyâzî, *Riyâzü's-şuarâ*, Süleymaniye Ktp., Esad Efendi, nr. 3871, vr. 57^{a-b}; Rızâ, *Tezkire* (nşr. Ahmed Cevdet), İstanbul, 1316, s. 51; *Sicill-i Osmânî*, III, 2; *Osmanlı Müellifleri*, II, 228; Gövsa, *Türk Meşhurları*, s. 338; Halûk İpekten v.dğr., *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara 1988, s. 414; Suphi Saatçı, *Mimar Sinan'ın Yapılarından Kitabeler*, İstanbul 1988, s. 118-120, 131-137; a.mlf., *Bir Osmanlı Mucizesi Mimar Sinan*, İstanbul 2005, s. 9-25; Recep Yılmaz, "Mustafa Saî Çelebi", *Yaşam ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, İstanbul 1999, s. 323.

SUPHİ SAATÇI

SÂİB b. AKRA' (السائب بن الأقرع)

es-Sâib b. el-Akra' b. Avf es-Sekafi (ö. 36/656'dan sonra [?])

Sahâbî.

Annesi Müleyke'nin güzel koku satarak geçimini sağlayan bir hanım olduğu, Sâib dünyaya gelince onu Resûl-i Ekrem'e götürdüğü, Resûlullah'ın da Sâib'in başını okşayıp ona dua ettiği kaydedilmektedir. İbn Abbas'ın Araplar arasında ondan daha akıllı birinin olamayacağını söylediği Sâib gençliğinde parlak zekâsı, ince muhakemesi ve hesap bilgisiyle dikkati çektir. Bu sebeple Hz. Ömer onu divan kâtipliğine getirdi, ardından ganimetleri paylaştımak üzere Nihâvend'e gönderdi; daha sonra kendisine elçilik ve vergi tahsildarlığı görevlerini verdi. Muhtemelen I. Mervân zamanında Sa'd b. Ebû Vakkâs, Sâib'i bir başkasıyla birlikte Kûfe'nin sınırlarını çizmekle görevlendirdi, o da Kûfe'de yaşayan kabilelerin yerleşeceği bölgeleri tesbit etti.

Sa'd b. Ebû Vakkâs, Kâdisiye Savaşı'ndan (15/636) sonra Medâin'i fethedince Halife Ömer, Sâib'i oraya âmil olarak yolladı ve ganimetin beşte birini Medine'ye getirmesini söyledi. Kaynaklarda Sâib'in Medâin'de iken bir hazine bulunduğu, bu hazinenin içindeki pirinç bir heykeli almayı hak ettiğini düşünerek durumu bir mektupla Hz. Ömer'e sorduğu, halifenin de ona bir devlet memuru olduğunu hatırlatarak heykeli beytülmâle vermesi gerektiğini bildirdiği (İbn Ebû Şeybe, VI, 555), diğer bir rivayette de hazineyi müslümanlar arasında paylaşmasını emrettiği kaydedilmektedir. Hz. Ömer, Yezdicerd'in Nihâvend'de büyük bir ordu hazırladığını öğrenince Kûfe'de bulunan Nu'mân b. Mukarrin'i ona karşı yeni bir ordu hazırlamakla görev-

lendirdi ve bu tâlimatını İbn Mukarrin'e Karîb b. Zafer ve Sâib b. Akra' ile gönderdi; Sâib'e de zafer kazanıldığı takdirde ganimeti askerler arasında adaletli bir şekilde paylaşmasını emretti. Sâib bu görevi yaptıktan sonra ganimetin beşte birini iki mücevher sandığıyla birlikte Hz. Ömer'e getirdi.

Sâib'in daha sonraki hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Muhtemelen Hz. Ömer'in maliye ve hazine nazırlığı görevini yapmış, Hz. Osman devrinde Abdullah b. Budeyl'den sonra İsfahan valisi olmuştur. İsfahan'da vefat eden Sâib'in oğlu Fudayl da İsfahan valiliği yapmış ve so-yu burada devam etmiştir. Tâbiîn âlimlerinden Mesrûk b. Ecda'nın kızıyla evlendiği kaydedilen Sâib'in çok az hadis rivayet ettiği ve kendisinden Ebû İshak es-Sebî ile Abdullah b. Avn'ın rivayette bulunduğu belirtilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât*, VI, 82; VII, 102; İbn Ebû Şeybe, *el-Muşannef* (nşr. Kemâl Yûsuf el-Hût), Beyrut 1409/1989, VI, 555; Taberî, *Târîh*, Beyrut 1407/1987, II, 519-520, 525, 528, 532, 641, 693; İbn Hibbân, *eş-Şikâat*, II, 227-230; III, 173; Ebû's-Şeyh, *Tabakâtü'l-muḥaddişin bi-İsbahân* (nşr. Abdülgafûr Abdülhak Hüseyin el-Belûşi), Beyrut 1407/1987, I, 302-304; Ebû Nuaym el-İsfahânî, *Zikru aḥbâri İsbahân* (nşr. S. Dederling), Leiden 1931, I, 75-76, 342; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, I, 202-203; İbn Abdülber, *el-İstî'âb*, II, 104; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân*, I, 209; IV, 492; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, II, 311-312; Kelâî, *el-İktifâ'* (nşr. Kemâleddin İzzeddin Ali), Beyrut 1417/1997, IV, 304, 309-310, 328; İbn Hacer, *el-İşâbe*, II, 8.

TALAT SAKALLI

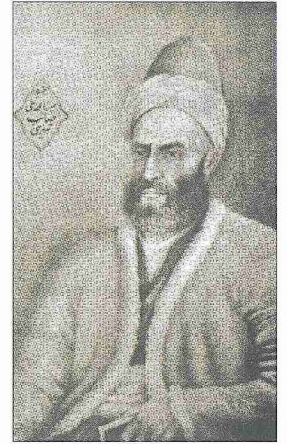
SÂİB b. OSMAN (bk. OSMAN b. MAZ'ÜN).

SÂİB-İ TEBRİZİ (صائب تبریزی)

Mîrzâ Muhammed Ali b. Mîrzâ Abdîrahîm Tebrîzî İsfahânî (ö. 1087/1676 [?])

Daha çok Farsça şiirler söyleyen Âzerî şairi.

Bazı kaynaklarda 1010 (1601) veya 1016 (1607) yılında dünyaya geldiği belirtilirse de Kandehar'ın II. Abbas tarafından zaptı sırasında (1058/1648) altmış yaşında olduğu bilgisinden hareketle Tebriz'de veya İsfahan'da 999'da (1591) doğduğu söylenebilir. Babası Mirza Abdürrahim, Tebriz'in önde gelen tüccarlarından. Sâib çok kü-

Sâib-î Tebrîzî

çük yaşta iken ailesi Safevî Hükümdarı I. Abbas'ın emriyle Tebriz'den İsfahan'a göç ettiğinden eğitimi ve yetişmesi bu şehirde oldu. Gençliğinde hacca gitti, dönüştü Osmanlı Devleti'nin bazı şehirlerini dolaşarak İsfahan'a vardı. Ancak kendisini çekemeyen bazı kimselerin Osmanlı sarayı ile ilişkisi olduğuna dair dedikodular çıkarıldığını haber alınca burada durmayarak Hindistan'a hareket etti (1034/1625). Yolda Herat ve Kâbil'e uğradı. Kâbil'de Nevvâb Zafer Han diye tanınan Mirza Ahsenullah'tan saygı gördü, onu metheden kasideler yazdı. Kâbil'e Leşker Han yönetici olarak tayin edilince Burhânpur'a dönen Zafer Han, Sâib'i de kendisiyle birlikte götürdü ve Şah Cihan'a takdim etti (1039/1629-30). Şah Cihan kendisini Müsteid Han unvanıyla taltif ederek binbaşı rütbesiyle maiyetine aldı. Sâib'in babası oğlunu almak üzere Ekberâbâd'a (Agra) geldiği sırada Keşmir'e tayin edilen Zafer Han onu da yanında götürdü. Sâib daha sonra babasıyla birlikte İsfahan'a döndü. Ardından Meşhed, Kum, Kazvin, Erdebil, Yezd ve Tebriz'de kaldı. 1050 (1640) yılında Tebriz'de olduğu, Evliya Çelebi'nin bu şehirde görüştüğü âlimler arasında Sâib'i de zikretmesinden anlaşılmaktadır (*Seyahatnâme*, II, 252). Şah II. Abbas döneminde (1642-1667) onun gözdeleleri arasına girdi ve "melikü's-şuarâ" unvanını aldı. Ancak Şah Süleyman'ın cülusu münasebetiyle (1667) yazdığı kasidede kullandığı bir ifade yüzünden gözden düştü. 1081 (1670-71) veya 1087 (1676) yılında vefat etti ve İsfahan'da Sâib Tekkesi adını taşıyan türbesine defnedildi. Safevî Devleti'nin en parlak döneminde yetişen Sâib bir Türk şair olmasına rağmen Fars edebiyatında yeni bir ekol kurmuş ve Hint üslûbunun (sebk-i Hindî) sayılı temsilcileri arasında yer almıştır. İran, Hindistan, Azerbaycan ve Orta Asya'daki birçok şair üzerinde güçlü etkisi olan Sâib şiirlerinde ince